
МЕЂУНАРОДНО ПОСЛОВНО ПРАВО

Међународна регулатива

Нова верзија *INCOTERMS*-а

Од почетка године 2000. ступиле су на снагу нове трговачке транспортне клаузуле Међународне трговинске коморе - *Incoterms 2000*.

Међународна трговинска комора је још 1936. објавила прво издање збирке правила за тумачење трговачких термина. Ова правила позната су под називом "*Incoterms*", а уз назив је бројком означавања година објављивања сваке касније редакције (1953, 1980, 1990). У пракси се, често, уз број године додаје и број брошуре МТК у којој је верзија правила објављена. *INCOTERMS* се објављују на више језика, али се енглеска верзија сматра оригиналном.

У пословним трансакцијама *Incoterms* су широко прихваћени и представљају најраспорострањенија правила која се користе у међународној трговини. Значај термина проистиче и отуда што се заснивају на уговорној пракси. МТК, наиме, истражује и сабира пословну праксу, али је на одређени начин и редигује те формулише у целовит систем, прилагођен савременим потребама. Утемељеност правила на пракси и доводи до потребе да се термини чешће мењају, јер на новине у међународној трговини (па и у оном техничком, оперативном смислу, у методу одвијања трансакција) утичу многи фактори.

Од објављивања претходне верзије (*Incoterms 1990*) прошло је 10 година. У њу су, у односу на до тада примењивану верзију, биле уграђене новине које простичу из електронског начина пословања и нових облика транспорта. Све клаузуле (њих 13) биле су груписане у четири групе, означене словима *E*, *F*, *C* и *D*, и поређане према растућим обавезама продавца.

У најновија правила (донета после десетогодишње примене претходних) такође су уграђени захтеви и достигнућа међународне трговачке праксе. Сви термини су, према скраћеним ознакама, остали, иначе исти као и у претходној верзији:

EXW Ex Works франко фабрика

F	FCA	<i>Free Carrier</i> франко превозник
	FAS	<i>Free Alongside Ship</i> франко уз бок брода
	FOB	<i>Free on Board</i> франко брод
C	CFR	<i>Cost and Freight</i> цена с возарином
	CIF	<i>Cost Insurance Freight</i> цена с осигурањем и возарином
	CPT	<i>Carriage Paid To</i> возарина плаћена до...
	CIP	<i>Carriage Insurance Paid</i> возарина и осигурање плаћени до...
D	DAF	<i>Delivered at Frontier</i> испоручено на граници
	DES	<i>Delivered Ex Ship</i> испоручено франко брод
	DEQ	<i>Delivered Ex Quay</i> испоручено франко обала, царина плаћена
	DDU	<i>Delivered Duty Unpaid</i> испоручено неоцарињено
	DDP	<i>Delivered Duty Paid</i> испоручено, царина плаћена

(У наредним бројевима часописа биће детаљно приказани *Incoterms 2000* и новине које они садрже).